

การบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร
Academic Administration by Good Governance of Watpuranawat School under
Bangkok Metropolitans

จิราพันธ์ วสวัตต์ฐากูร
Jiraphan Wasawattagore
สถาบันรัชต์ภาคย์
Rajapark Institute

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 61 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และอธิบายด้วยฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$)

2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของครู สรุปปัญหาดังนี้ 1.ผู้บริหารให้ความสำคัญด้านโครงการวิชาการน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับกิจกรรมด้านอื่น ๆ 2.ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายการศึกษา 3.ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ 4.ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 5.ฝ่ายวิชาการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยมาก

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, หลักธรรมาภิบาล, โรงเรียนวัดปุณณาวาส

Abstract

This research aims to study 1) The state of academic administration by good governance of Watpuranawat School under Bangkok Metropolitans and 2) Problems and suggestions in academic administration by good governance of Watpuranawat School under Bangkok Metropolitans. The population of this study is 61 teachers. The research tool is a questionnaire, a rating scale of 5 levels. Data analysis using frequency, percentage, average, and standard deviation, content analysis and mode.

The results showed that:

1) The state of academic administration by good governance of Watpuranawat School under Bangkok Metropolitans, Overall, it was at a high level ($\mu = 4.21$). When considering the aspects in order as follows the highest average is the responsibility principle, was at a high level ($\mu = 4.27$), followed by the main aspect of cost effectiveness, was at the high level ($\mu = 4.24$) and the lowest was the participation principle at a high level ($\mu = 4.17$).

2) Problems and suggestions in academic administration by good governance of Watpuranawat School under Bangkok Metropolitans, in each aspect, according to the teacher's opinion. A summary of the problem is as follows: 1. The Executives place too little emphasis on academic projects compared to other activities. 2. Teachers and staff lack understanding of the principles of education law. 3. Insufficient budget allocation. 4. The teachers lack knowledge and understanding in the preparation of school curriculum and 5. The academic department offers very little opportunities for students to participate.

Keywords: Academic Administration, Good Governance, Watpuranawat School.

บทนำ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้น การจัดการศึกษา เป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้สามารถแสวงหาความรู้ก้าวหน้า ทันโลก สามารถปรับตัว อยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเจตนารมณ์ที่กำหนด จะต้องสามารถจัดการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ (พิชัย เสี่ยงมจิตรต์, 2552: 4-5)

เป็นที่ยอมรับว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ ในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไปการจัดโปรแกรมการศึกษาจึงขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ต้องมีข้อมูลชัดเจน และยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายกำหนด คือ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารงานวิชาการ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน เพราะเป้าหมายหลักที่ผู้ปกครองและชุมชนคาดหวัง ก็คือ คุณภาพของผู้เรียนเช่นเดียวกัน

โรงเรียนวัดบูรณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร มีนโยบายในการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ 1.หลักนิติธรรม 2.หลักคุณธรรม 3.หลักความโปร่งใส 4.หลักการมีส่วนร่วม 5.หลักความรับผิดชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการเป็นไปตามกฎหมาย คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของประชาชนที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้ เป็นวิธีการช่วยให้การบริหารเป็นที่ยอมรับของประชาชน และเป็นการลดทุจริต ความขัดแย้ง และลดหรือแก้ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นธรรมต่อผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนได้มีการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการบริหาร ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัด กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2559
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียน วัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2559

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550: 30) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ซึ่งมี 12 งาน ดังนี้ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (7) การนิเทศการศึกษา (8) การแนะแนวการศึกษา (9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน (11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น

ทั้งนี้ ในการบริหารงานวิชาการดังกล่าว จะมีขอบข่ายของงานวิชาการที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตร หรือเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือตามกฎหมายกระทรวง ที่เป็นปัจจุบันในขณะนั้นเป็นหลัก (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546: 35)

โดยสรุปว่างานหลักของการบริหารงานวิชาการ อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วยงาน 4 งาน ดังนี้ (1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ (2) การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน (3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน (4) การวัดและประเมินผล

สุทธิพร บุญส่ง (2550: 77) ได้ให้ความหมายธรรมาภิบาลว่า หมายถึงการจัดการบริหารประเทศที่ดีทุก ๆ ด้านและทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการองค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์การที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลภาคเอกชนและภาคประชาชน มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ

การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดหลักพื้นฐานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความเห็นต่อสวนสาธารณะประชาพิจารณ์การแสดงประชามติ

5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์และยั่งยืน (ชนะศักดิ์ ยุกบุตรณ, 2543 : 3-12)

จากที่ได้กล่าวมานี้ ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ธรรมาภิบาล มีความสำคัญมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์มากในการบริหารจัดการในทุกองค์กร ให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของประชาชนที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้ เป็นวิธีการป้องกันไว้ก่อนด้วย นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยให้การบริหารเป็นที่ยอมรับของประชาชน และเป็นการลดทุจริต ความขัดแย้ง และลดหรือแก้ปัญหาที่เรื้อรังขององค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะด้านอาชีวศึกษาหรือด้านอื่นในแต่ละระดับชั้น จะมีหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาที่ใช้ร่วมกัน โดยทั่วไปหลักสูตรจัดโดยส่วนกลาง ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนและการจัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ถือเป็นงานหลักของของสถานศึกษาที่บอกรมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้า

ของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพ และปริมาณ และจะต้องให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยเริ่มจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน หน่วยงานทางราชการ เอกชนต่าง ๆ เพื่อให้ได้แก่่ง ดี และมีความสุข คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

หลักธรรมาภิบาลเข้าไปเกี่ยวข้องกับบริหารงานวิชาการ ต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ โดยเน้นการทำงานเป็นอิสระคล่องตัว การบริหารงบประมาณใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ และความคุ้มค่าในการบริหารเพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล เป็นหลักนิติธรรม การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อสุดท้าย การบริหารงานทั่วไปเน้นความโปร่งใส รับผิดชอบต่อร่วมกันตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่าย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 61 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. สภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล

3. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัด กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า โดยใช้ค่าความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อทราบข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อการกระจายของข้อมูลเป็นรายข้อ

3. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และอธิบายด้วยฐานนิยม ค่าความถี่ และร้อยละ และจัดลำดับปัญหา อันดับ 1 -5 ในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลัก คุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$)

1.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวางระเบียบการวัดและประเมินผลชัดเจนตรงตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารวิชาการตรงตามระเบียบการเงินและงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฝ่ายวิชาการมีการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงตามระเบียบ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$)

1.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามวัยและเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการบริหารวิชาการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เช่น โครงการวิชาการ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฝ่ายวิชาการมีระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงคำนึงถึงหลักความเหมาะสมและเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$)

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียน มีการจัดซื้อเอกสาร หนังสือในห้องสมุดอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดทำโครงการวิชาการส่งเสริมความรู้ด้านป้องกันการทุจริตและรณรงค์ต่อต้านคอร์รัปชัน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศการสอนโดยแจ้งให้ครูทราบผลอย่างโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$)

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารประชุมครูและผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$)

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อโครงการพัฒนาคุณภาพวิชาการของโรงเรียนต่อสาธารณชน ชุมชน ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$) รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักความรับผิดชอบของการจัดการศึกษาและรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อระบบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$)

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนกำหนดนโยบายให้มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) รองลงมาคือ ผู้บริหารและครูวิเคราะห์ติดตามประเมินผลแผนงานวิชาการเพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าแก่การลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ ปัญหาการทำงาน และแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้เกิดการใช้งบประมาณโดยไม่จำเป็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$)

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณवास สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน มีครูระบุปัญหาในแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 31 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 44.28

ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณवास สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จัดเรียงอันดับ 1-5 ดังนี้

อันดับที่ 1 ผู้บริหารให้ความสำคัญด้านโครงการวิชาการน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับกิจกรรมด้านอื่น ๆ

อันดับที่ 2 ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายการศึกษา

อันดับที่ 3 ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ

อันดับที่ 4 ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

อันดับที่ 5 ฝ่ายวิชาการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยมาก

สำหรับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัด กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านโครงการวิชาการมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน
2. ควรจัดอบรมครูด้านความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายการศึกษา
3. ควรจัดสรรงบประมาณด้านวิชาการให้เหมาะสมและเพียงพอ
4. ควรพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
5. ฝ่ายวิชาการควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดปุณณาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเป็นความต้องการของครูทุกคน ในด้านหลักนิติธรรม ที่ว่าด้วยเรื่องของ กฎระเบียบหรือกฎหมายที่ถูกต้องในการบริหารที่ผู้บริหารองค์กร หน่วยงาน รวมถึงสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดถือในการ บริหารงานบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ส่งเสริม (2557) ศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ครูมีความ คิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกับ พระสุธีศักดิ์ สุภกิจใจ (2555) ได้วิจัยเรื่อง การบริหาร การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อศึกษา การบริหารการศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด กาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านและยังมีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของรับขวัญ ภาคภูมิ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก

นอกจากนี้แล้ว ยังเชื่อว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนยังส่งต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วย ดังเช่น ศิริনারถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลัก ธรรมาภิบาลอำเภอมะนัง พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร ทั่วไป ในภาพรวมมีการบริหารงานที่ผ่านระดับคุณภาพการมีความตระหนักถึงความสำคัญจนถึงระดับคุณภาพการ มีความพยายาม ส่วนการบริหารงานด้านงบประมาณ มีการบริหารที่ผ่านระดับคุณภาพ การบรรลุผลตามเกณฑ์

เมื่อพิจารณาการบริหารงานในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานที่ผ่านระดับคุณภาพ การมีความตระหนักถึงความสำคัญและระดับการมีความพยายามจนถึงระดับคุณภาพการบรรลุผลตามเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับคัมภีร์ สุตแท้ (2553: บทคัดย่อ) พบว่า (1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย ดังต่อไปนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมี 11 องค์ประกอบย่อย คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น การวางแผนด้านวิชาการ การเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหนังสือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา

ในการบริหารวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาลที่พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ ศุภรัตน์ ทรายทอง (2553 : บทคัดย่อ) การวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูและความผูกพันต่อ โรงเรียนของครูโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองตะกั่ว ป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ทั้งนี้ ยังอาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องที่ตรงเรียน ต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับภาณี สัจจาพันธ์ (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ที่ต้องมีการร่วมกันตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยการประเมินผล 2.รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน มี องค์ประกอบของรูปแบบ 3 องค์ประกอบ คือ 1. การบริหารงานวิชาการ 7 ด้านได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (2) การจัดทำทะเบียนและวัดผลประเมินผล (3)การบริหารกลุ่มสาระการ เรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (4)การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา (5)การส่งเสริมสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา (6) การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ (7) การสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนวัดบูรณาวาส สังกัด กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ที่พบว่า ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายการศึกษา โดยมี ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันด้วย ควรจัดอบรมครูด้านความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายการศึกษา อาจ

เนื่องมาจากครูมีความต้องการจำเป็นในการศึกษาอบรมเรื่องกฎหมายที่ที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับมณีนรัตน์ ภิญโญ ภาพสกุล (2549) ได้วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวม มีการบริหารตามหลักการ ทุกหลักอยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกเรื่อง ยกเว้นการบริหารงานวิชาการตามหลักนิติธรรมในเรื่อง การจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมโรงเรียน ขนาดใหญ่มีการบริหารงานตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งโรงเรียนควรมีการพัฒนาครูด้านความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ เช่นเดียวกับที่สถิตย์ ทองวิจิตร (2550) ทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การพัฒนาศักยภาพครู (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ (4) การส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา และผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหมื่น พบว่า การพัฒนาศักยภาพครู ทำให้ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้การส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยให้สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครใช้เป็นสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการวิจัย
2. ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูได้ยึดหลักการบริหารวิชาการโดยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ไปในแนวทางเดียวกัน
3. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน ทราบข้อมูลสารสนเทศในการประเมินผลการใช้งบประมาณโดยยึดหลักความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยโครงการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนโดยให้ครูมีบทบาทหลักและติดตามประเมินผลการพัฒนาครูตามโครงการ

เอกสารอ้างอิง

- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- พระสุศักดิ์ สุกกิจใจ. (2555). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2552). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภาณี สัจจาพันธ์. (2554). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน): 89-98.
- มณีรัตน์ ภิณโณภาพสกุล. (2549). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- รัตนารณ ส่งเสริม. (2557). *การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รับขวัญ ภาณุภูมิ. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศิรินารถ นันทวัฒน์กรมย์. (2547). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอลำพูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภรัตน์ ทรายทอง. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา.

- สถิตย์ ทองวิจิตร. (2550). พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหม่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2550). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.